

ABC VAN DE KLASSIEKE MUZIEK

Twintig jaar deed ALDO DRUYF over zijn ontdekkingsstocht door de klassieke muziek. Wars van elitair geneuzel en met de nodige luchtigheid nodigt hij iedereen uit voor zo'n zelfde persoonlijke muzikale reis, met zijn handzame en praktische boek als kompas. Een kennismaking met de auteur en zijn werk aan de hand van de 26 letters van het alfabet – geheel in de stijl van de speelse gids.

Tekst: ANOUK VAN LEEUWEN

Illustraties: JOHN MINNION

A LLESOMVATTEND

“Dit vind ik mooi, waar kan ik meer vinden?’ Of: ‘Hoe vind ik mijn weg in de klassieke muziek?’ Steeds vaker kreeg ik deze vragen in de klassieke platenwinkel waar ik werkte tijdens mijn studie klassieke gitaar, en later tijdens cursussen. Het is de basis van mijn gids *Klassiek In Zicht* geworden. Die biedt een compleet overzicht van alle categorieën, genres en stijlperiodes. Bij het schrijven ervan – ik ben zo'n twintig jaar bezig geweest – heb ik het publiek, de ‘gewone’ klant in de winkel, steeds in mijn achterhoofd gehouden. Hen verder op weg helpen en nieuwe muziekstukken aanreiken op basis van luistervoorkeuren: vanwege mijn opgedane ervaringen ben ik destijds aan deze gids begonnen.”

B EGINNERS

“In de gids schrijf ik dat iedereen mee kan op ontdekkingsreis: jong en oud, al ervaren of juist wanneer klassieke muziek nieuw voor je is. Het is daarom voor iedereen begrijpelijk en op een toegankelijk niveau geschreven. Theorie en praktijk gaan in de gids hand in hand. Maar de toon is niet kinderachtig, dat wilde ik absoluut voorkomen.”

C LASSIFICATIE

“De indeling maakt mijn gids wezenlijk anders dan andere inleidingen in de klassieke muziek. De vier categorieën (orkest-, kamer-, solo- en vocale muziek) zijn onderverdeeld in verschillende genres en die worden weer gecombineerd met een bepaalde stijlperiode. Omdat de tijd waarin het werk is gecomponeerd vaak bepalend is voor de klank. Zo passen alle 1200 klassieke werken die ik voor deze gids heb verzameld in één van de 49 hoofdstukken.”

D OOD?

“Nee, ik maak me geen zorgen over de toekomst van klassieke muziek. Het bestaat al eeuwen en heeft in die honderden jaren een hoop doorstaan. Muziekstromingen trekken aan en verdwijnen weer wat meer naar de achtergrond, maar ik ben ervan overtuigd dat de interesse voor klassieke muziek blijft, net zoals boekwinkels mooie literatuur blijven verkopen.”

E LITAIR

“Hoewel het elitaire imago niet meehelpt om klassieke muziek geliefder te maken. Wanneer ik de vaak afgezaagde presentatie zie, de vaktermen en het ophemelen (‘Kom luisteren naar dit meesterwerk in g-mineur!’), ga ik het liefste terug naar het moment dat de componist op leeg muziekpapier aan een nieuwe creatie begon. Dát is voor mij de kern van klassieke muziek: niet de waardeoordelen of gewichtige termen achteraf, maar stukken die simpelweg mooi zijn en door iemand worden bedacht. Laat mensen gewoon eens naar een stuk luisteren, zonder het gevoel er verstand van te moeten hebben. Zo jammer dat ik dat regelmatig hoor in de lezingen die ik geef naar aanleiding van de gids.”

F ILMS

“Een mooie manier om kennis te maken met of je verder te verdiepen in de klassieke muziek zijn films. In de gids staan veel bekende voorbeelden waarin klassieke muziek is gebruikt. Erg geslaagd vind ik *Concert voor twee mandolines* in *Kramer vs. Kramer* (1979). De ontroerende melodieën van Vivaldi zijn een weerspiegeling van de turbulente relatie tussen de twee hoofdpersonen.”

GEVORDERD

“Het *Altvioolconcert in G* van de Duitse barokcomponist, dirigent en organist Georg Philipp Telemann (1681-1767) was een van de vele ontdekkingen voor me, want minder bekend dan het *Brandenburgse Concert nr. 6* voor twee altviolen van Bach. Je vindt dus niet alleen de *crème de la crème* uit de verschillende genres in de gids, maar ook doorverwijzingen: muziekstukken in hetzelfde genre die de moeite waard zijn.”

HUMOR

“*Ein musikalischer Spaß* (Een muzikale grap) van Mozart, met fouten die hij er expres in liet staan om collega-componisten op de hak te nemen, of de paukenslag in *Symfonie nr. 94* van Haydn, waardoor het luisterend publiek van schrik een halve meter de lucht in sprong: ook de klassieke muziek heeft haar eigen satire.”

INTERACTIEF

“Naast de gids is er een speciale website met alle muziek uit het boek in de vorm van Spotify-afspeellijsten. Of scan de QR-codes uit de gids om direct op je telefoon of tablet naar een specifiek werk te luisteren.” Zie ook **YouTube**.

EUGD

“Klassieke muziek is niet zo populair onder jongeren. Logisch, want waarom zou je als kind uit eigen beweging naar klassiek luisteren? Daarom is het belangrijk om het van kinds af aan een beetje mee te krijgen. Dat kan ook via een mooie film, sommige popmuziek of een game.”

KAMERMUZIEK

“Een van de vier hoofdcategorieën in de gids, bestaande uit werken voor twee tot negen instrumenten. Voor de echte purist en met prachtige strijkkwartetten van onder andere Beethoven.” Zie ook **Classificatie**.

LUISTERVOORBEELDEN

“Bij ieder genre vind je een typerend luistervoorbeeld.” Zie ook **Interactief**.

MINNION, JOHN

“De gids is geïllustreerd door de Engelse kunstenaar John Minnion. Zijn tekeningen van bekende componisten kloppen tot in de details, vanwege zijn grote kennis van de klassieke muziek.”

NIGHTURNE

“Muziekstuk (meestal voor piano) geïnspireerd door de romantiek van de nacht. Nog meer dan honderd andere muzikale begrippen vind je in de lijst met muziektermen achterin de gids.”

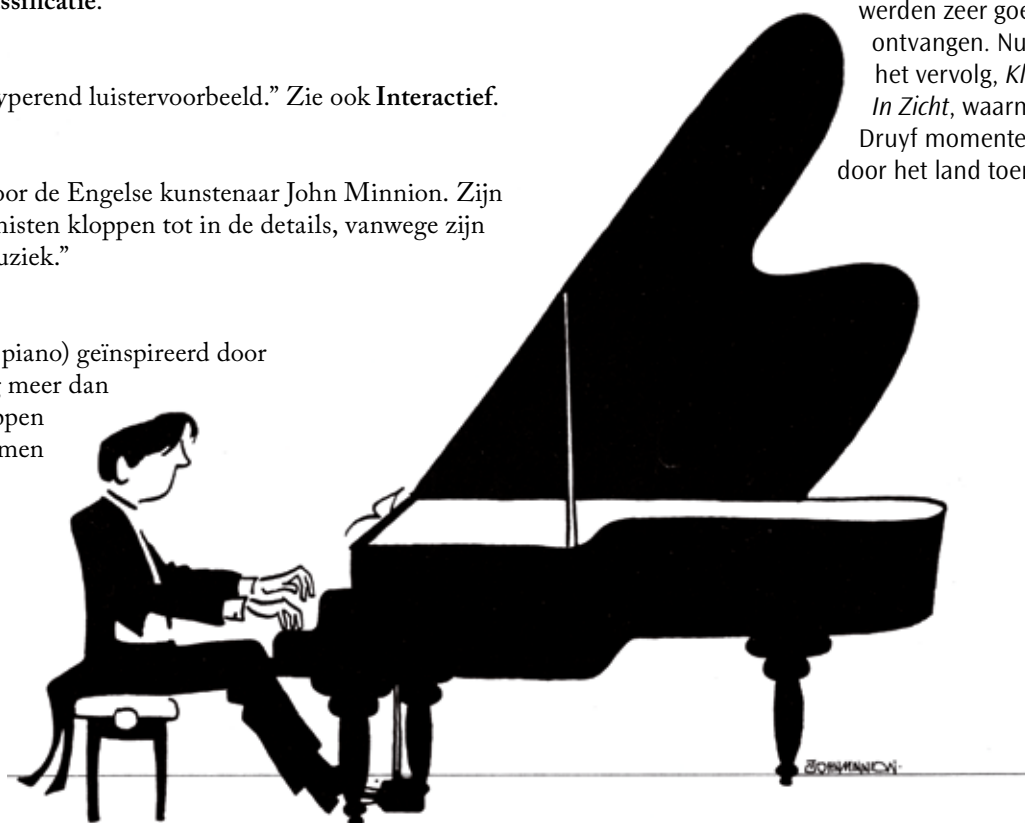
OPERA

“Natuurlijk besteed ik ook veel aandacht aan een van de populairste genres binnen de klassieke muziek. Beginnend met de oudste opera die nog volop in de belangstelling staat: *L'Orfeo* van Monteverdi uit 1607.”

Aldo Druyf (1956) raakte als negentienjarige in de greep van klassieke muziek, toen hij tijdens een vakantie in Istrië per toeval kennismakte met een muziekkamp voor de jeugd. Hij studeerde af aan het Conservatorium in Amsterdam en maakte tien jaar onderdeel uit van het Nederlands Gitaarkwartet. Daarna is hij luistercursussen en workshops gaan geven, waaruit de *Luistercursus Klassieke Muziek* (1994, platina onderscheiden) en de *Luistercursus Opera* (1998) volgden. Beide boeken (met cd) en nog een tweetal gitaarboeken

werden zeer goed ontvangen. Nu is er het vervolg, *Klassiek In Zicht*, waarmee Druyf momenteel door het land toert.

POPMUZIEK

“Naast de filmmaker is er de popmuzikant die maar al te graag put uit de klassieke muziekbron. Zo heeft het bekendste voorbeeld een basis van maar acht akkoorden, maar is het wereldberoemd geworden omdat het veelvuldig is ingezet in tv-reclames en in film- en popmuziek: *Canon in D* van Johann Pachelbel. Vergelijk het maar eens met *Streets of London* (1969) van Ralph McTell.”

QUOTES

“De mooiste uitspraken uit de klassieke wereld zijn naar mijn mening door componisten gedaan die diezelfde opgeblazen wereld een beetje op de hak nemen. Dit thema komt in de gids terug in verschillende quotes en anekdotes. Een van mijn favorieten is weer van Monteverdi: ‘Muziek is spiritueel. De muziekwereld is dat niet’. En ook de bescheidenheid van de grote violist Jascha Heifetz is me altijd bijgebleven. Hij vertelde aan een journalist over zijn wens een kort overlijdensbericht te willen, zonder daarin de prijzen en andere wapenfeiten uit zijn succesvolle carrière te noemen. Want maakt dat inderdaad iets uit voor de mate waarin je kunt genieten van zijn muziek?”

RIEU, ANDRÉ

“Gewoon een goede violist, die zonder subsidies een heel orkest op de been houdt en begrijpt wat het grote publiek wil horen (hij durft er zelfs de *Bolero* van Ravel voor in te korten). Ja, het is wat pompeus en erg teatraal te noemen, maar het is een knappe prestatie. Ik begrijp de kritiek dan ook niet zo goed. Als dit voor mensen een opstap kan zijn naar meer kennis over klassieke muziek, waarom dan niet?”

Igor Stravinsky

SOLOMUZIEK

“Een van de andere categorieën, over de populariteit van de piano en de voorganger van de klassieke of Spaanse gitaar: de luit.” Zie ook *Classificatie*.

TIP

“Een ezelsbruggetje: de symfonieën van Beethoven met een oneven nummer zijn krachtiger, maar die met een even nummer weer lyrischer. Zo weet je snel wat bij jouw voorkeur past.”

UITVOERING

“De originele uitvoering van een klassiek werk is soms moeilijk te vinden op internet.” Zie ook *YouTube*.

VROUWEN

“Na publicatie van de gids kreeg ik commentaar dat het aandeel vrouwelijke componisten dat beschreven wordt wel erg klein is. Ik heb echter vooral gekeken naar de algemene rol en betekenis van componisten voor de klassieke muziek, of dit nu een man of vrouw is. Wat invloedrijke vrouwen betreft heb ik ruim de aandacht gegeven aan de spirituele muziek van de vroegmiddeleeuwse componiste Hildegard von Bingen.”

WERELDKAART

“Op de plattegrond aan de binnenkant van het omslag van de gids zie je in één oogopslag waar de belangrijkste componisten binnen de klassieke muziek vandaan komen.”

X-FACTOR

“Wat maakt dat een werk tot de top van de klassieke muziek behoort? Volgens mij heeft het alles te maken met de ongrijpbaarheid ervan. Het heeft ‘het’ of juist niet. Die x-factor hoeft trouwens niet altijd voort te komen uit een magisch moment waarin de componist het werk als bijna vanzelf uit zijn mouw schudt. Er zijn ook veel wunderschone werken ontstaan in opdracht en door hard te zwoegen, zoals Beethoven deed.”

YOUTUBE

“Speciaal voor de gids heb ik een selectie gemaakt van video’s met de originele uitvoeringen van stukken. Als je zelf gaat googelen zul je deze niet zo snel tegenkomen. Het is een van de obstakels waar mensen tegenaan lopen wanneer ze op zoek gaan naar klassieke muziek. Met de gids probeer ik daar verandering in te brengen, zodat de toegankelijkheid groter wordt.”

ZICHT

Zie ook *Allesomvattend*.

Aldo Druyf – *Klassiek In Zicht. Ontdekkingsreis door de mooiste klassieke muziek*. Uitg. Aldo Classics, 377 pag., ISBN 978-90-814496-2-5. Verkrijgbaar via www.klassiekinzicht.nl